

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ ДЕПРЕСИВНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНО-СУСПІЛЬНИХ СИСТЕМ В УКРАЇНІ

Потужним чинником соціально-економічного розвитку країни виступає регіональне економічне зростання. Тому ще в 2021 році Кабінетом Міністрів України було схвалено законопроект щодо необхідності врахування регіональних особливостей та мінімізації диспропорцій у їхньому розвитку. Задекларовано комплексний підхід до системи стимулювання монофункціональних міст, сільських територій, які знаходяться у несприятливих умовах, гірських населених пунктів, прикордонних районів. Передбачалися зміни в правових, організаційних та фінансових підходах до реформування і використання інноваційного потенціалу регіонів. Також мали місце конкретні заходи, спрямовані на покращення інноваційної діяльності на депресивних територіях, а саме: цільові програми фінансової підтримки з державного бюджету у розвиток інфраструктури, малого і середнього бізнесу, фінансова підтримка інноваційних проєктів та ін. [1].

Однак, сучасна ситуація з кожним днем збільшує появу територій, які потребують дотацій та стають інноваційно інертними. За прогнозами експертів, тільки Херсонщина після війни потребуватиме на відбудову інфраструктури та економічне відновлення близько 4 млрд доларів, а також десятки тисяч фахівців різних напрямків діяльності. І це тільки одна область, а таких проблемних територій вже кілька. Тому нагальним вже сьогодні є аналіз та прогнозування майбутнього відродження України, яке неможливо без інноваційного розвитку. Зрозуміло, що подібна ситуація в регіонах стримуватиме розвиток національної економіки загалом і відтягуватиме ресурси з інноваційно-активних регіонів, що потребуватиме серйозної аналітичної роботи та ефективного управління такими територіями [2].

Світовою практикою доведено, що проблему інноваційного відставання можливо і потрібно вирішувати на рівні регіону, залучаючи і активізуючи внутрішні інноваційні ресурси та використовуючи високоефективний механізм просування інновацій. Першочерговим завданням держави після очищення територій від ворога має стати підвищення використання внутрішнього інноваційного потенціалу та стимулювання його інноваційної активності за рахунок формування сприятливого інноваційного середовища, що передбачатиме постійний моніторинг, збір та оцінку поточної ситуації в регіонах з метою виявлення актуальних проблем та окреслення шляхів їх подолання.

Слід зауважити, що кожна окрема депресивна територіально-суспільна система потребує власної програми розвитку, враховуючи індивідуальні особливості та специфіку кожного регіону. Однак, спільним для всіх інноваційно-інертних територій є створення сприятливого інвестиційного клімату. Для цього можливо використовувати сучасні механізми та інструменти стимулювання інвесторів, а саме: розширювати мережу інноваційних агенцій та фондів як державної, так і приватної власності, підтримувати та формувати кластерні утворення (зокрема, інноваційно-освітні, транспортно-логістичні, курортно-рекреаційні та агропромислові), залучати фінансові інструменти і механізми державно-приватного партнерства, створювати сприятливі умови за рахунок податкових пільг для розвитку венчурного бізнесу, малого і середнього підприємництва, підтримки стартапів. Потребує удосконалення система державного управління науковою та науково-технічною сферами в контексті систематизації та перерозподілу управлінських функцій між органами виконавчої влади відповідно до практики провідних технологічно розвинених країн. Тобто, максимально розвивати регіони, які були б привабливі для інвестицій, життя та ведення бізнесу, використовуючи маркетингові інструменти позиціонування постраждалих територій з точки зору їхніх розмірів, географічного розташування, сприятливих кліматичних особливостей, наявності природних ресурсів. Усі ці заходи мають бути спрямовані на формування в майбутньому іміджу, інвестиційної привабливості, якості менеджменту та інших соціокультурних чинників.

Для соціально-економічного відродження та підвищення інноваційної конкурентоспроможності депресивних регіонів підтримка має відбуватися в першу чергу тих видів діяльності, які мають властивості «регіональних мультиплікаторів». Це виробництво товарів і послуг з високою доданою вартістю, що користуються стабільним попитом як на внутрішньому ринку, так і за межами регіону, а також формування привабливого бізнес-середовища для вітчизняних і міжнародних інвестицій.

Аналітики та експерти наголошують, що відбудова постраждалих регіонів буде непростю та тривалою в умовах фактично знищеної інфраструктури, потребуючи великої кількості фахівців, фінансової підтримки, а головне розробки зваженої стратегії відродження депресивних територій.

Список використаних джерел

1. Не буде більше «депресивних територій». URL: <https://lexinform.com.ua/v-ukraini/ne-bude-bilshe-depresyvnyh-terytorij/> (дата звернення: 23.03.2024)
2. Після війни Херсонщина буде депресивним регіоном. URL: <https://novakahovka.city/blogs/265473/pislya-vijni-hersonschina-bude-depresivnim-regionom> (дата звернення: 18.03.2024)